

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Trg Slobode 3 tel/faks: 021/66-16-886, 025/420-093, 023/51-57-57
e-mail : sindiso@sbb.rs , nsprv@open.telekom.rs , nsprv.zr@open.telekom.rs

Усвојен сет „школских закона“

Скупштина Србије усвојила је 25. јуна сет образовних закона. Усвојени су: Закон о основном образовању и васпитању, Закон о средњем образовању и васпитању, Закон о образовању одраслих, Измене и допуне Закона о ученичком и студентском стандарду и Измене и допуне Закона о основама система образовања и васпитања. Након објављивања у Сл. Гласнику закони ступају на снагу. На реду је и доношење Закона о уџбеницима и другим наставним средствима – јавна расправа је управо данас у Београду. Нове законе можете преузети са нашег сајта. (→**Прописи**)

Закон о основном образовању и васпитању

Закон уређује област основног образовања и васпитања као део јединственог система образовања и васпитања у Србији. Закон предвиђа типологију школа према оснивачу на јаву и приватну, а према програму образовања и васпитања на националне и стране школе.

Закон предвиђа постојање школа за образовање ученика са сметњама у развоју и школовање деце без обзира на врсту сметње, чиме се пружа додатна подршка школи у систему редовног образовања и васпитања. Усвајањем тог прописа омогућено је и оснивање школа посебне педагошке оријентације.

Наставни предмет је обавезни и изборни, а у приватној школи уместо изборних може да реализује настава других предмета према, школском програму.

У школи се могу изучавати факултативни предмети у складу са школским програмом, школа има развојни план и школски програм, са разрађеним садржајем који укључује и мере за унапређење квалитета.

Законом је предвиђено повећање програма спортских активности, заштита од насиља, злостављања, занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања, затим програми професионалне оријентације, сарадње са локалном самоуправом, програм сарадње са породицом...

Предвиђена је и припрема за предметну наставу за ученике четвртог разреда и то два пута у току школске године, односно једном у току полугодишта.

Школа може да организује и целодневну наставу и продужени боравак, као и наставу за ученике на кућном и болничком лечењу уколико имају веће здравствене проблеме или хроничне болести.

Закон предвиђа и наставу код куће, на даљину, индивидуални образовни план са прилагођеним стандардима.

Трајање часа није промењено и износи 45 минута, а у одељењу ће бити до тридесет ученика.

Закон је предвидео исхрану ученика, организовање у оквиру школског објекта, обавезну библиотеку, и које културне активности школа мора да обавља.

Предвиђено је и увођење летописа, представљање рада, интернет стране, представљање програма и организације рада и писани подаци о активностима у организацији образовно васпитног рада.

Закон садржи и одредбе о минимуму процеса рада и питања која регулишу штрајк запослених.

Закон о средњем образовању и васпитању

Посланици су усвојили и Закон о средњем образовању и васпитању који ће омогућити боље функционисање система средњег образовања и васпитања и унапређење квалитета наставе и учења.

Закон детаљније уређује испите којима се завршава одређени ниво врсте образовања - матура завршни испит, пријемни испит, образовање ученика са сметњом у развоју, образовање на језицима националних мањина, питање евиденција.

Законом је појачана васпитна улога школе, предвиђа развој програма каријерног вођења и саветовања ученика, развој програма школског спорта, партнерски однос школе и родитеља заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења, превенцију против насиља, злостављања, занемаривања...

Када је реч о програмима средњег образовања и васпитања, предвиђена је обавеза доношења наставних планова и програма који се доносе у складу са системским законом, а развојни план школе је разрађен план школе.

Школски програм промовише појачану васпитну улогу школе, обухвата све видове наставних и ваннаставних активности, уређује партнерски однос школе и родитеља, улогу локалне самоуправе и врсте програма, а промовисана је и додатна подршка образовању и васпитању.

Циљ закона је постизање оптималног укључивања ученика и одраслих у редовни образовни и васпитни рад, осамостаљивање у вршњачком колективу и његово напредовање у образовању и припреми за свет рада.

И овај Закон садржи програм заштите од насиља, злостављања, злонемаривања, програм превенције, и других облика ризичног понашања.

Предвиђена је настава на даљину, као и у Закону о основном образовању и васпитању, а када је реч о практичној настави и професионалној пракси, новина је да се практична настава и професионална пракса у школама може остваривати у сарадњи са привредним друштвом, установом и другом организацијом или другим правним лицем.

Закон прецизно утврђује питање уписа ученика и одраслих, а право уписа стиче лице које је завршило основно образовање и васпитање, укључујући и завршни испит.

Новине у Закону су и право ученика да пређе из школе у школу или други образовни профил, без обзира на трајање образовања, да редован и ванредни ученик има право да се упише у одговарајући разред најкасније до 31. августа, осим ако је започет поступак по захтеву за заштиту права ученика.

Када је реч о оцењивању, најмање три пута у току полугодишта ученик мора бити оцењен, а изузетно уколико је недељни фонд наставног предмета један час, тада се ученик оцењује најмање два пута у полугодишту.

Општи успех ученика на крају првог и другог полугодишта се утврђује на основу аритметичке средине из позитивних, закључних бројчаних оцена из предмета и оцена из владања.

Када је реч о испитима на основу којих се завршава одређени ниво, постоји општа матура, стручна и уметничка матура, завршни испит средњег и стручног образовања, васпитања и специјалистички мајсторски испит и испити из других облика стручног образовања.

И овај Закон садржи одредбе које се односе на штрајк.

Закон о образовању одраслих **Одрасли у школским клубима – мање сиромаштва**

Усвојен је и који уводи функционално основно образовање одраслих у редован школски систем, омогућава побољшање образовне и квалификационе структуре становништва, а тиме и бољу упосленост и смањење сиромаштва.

Примена овог закона се планира од 1. јануара 2014. године. Према подацима пописа из 2002. године, 21,9 одсто становништва старијег од 15 година није завршило основну школу, а 23,9 процената популације старије од 15 година има завршено само основно образовање, подсећа се о разлозима за доношење закона.

Тим законом биће омогућено стицање квалификација током читавог живота и створени услови за признавање квалификација стечених кроз неформално учење.

Закон, између осталог, омогућава ангажовање андрагошких асистената за потребе образовања одраслих, а претходне две школске године у Србији је трајао огледни програм „Друга шанса“, програм образовања одраслих, финансиран од ЕУ.

Спроводи се у 70-ак основних школа и до сада је, захваљујући „Другој шанси“, скоро 5.000 људи завршило основну школу, а доношењем новог закона, програм треба да буде преведен у редован систем.

Предвиђено је да се образовање одраслих остварује као формално образовање, неформално образовање и информално учење.

Формално образовање обухвата основно и средње образовање, током неформалног образовања стичу се способности и вештине усмерене на лични развој одраслих, рад и запошљавање и социјалне активности.

Информално учење је процес самосталног стицања знања, вредности, ставова, способности и вештина, у свакодневном животном, радном и социјалном окружењу.

Такође, основно образовање одраслих организује се по разредима, од 1. до 8. разреда и траје од три до пет година, у складу са школским програмом.

Законом се предвиђа да одрасли не плаћа трошкове за стицање основног образовања и првог занимања, а да за остале активности образовања одраслих трошкове сnose полазници и кандидати програма, послодавци код којих су запослени, организација надлежна за послове запошљавања или друга заинтересована правна и физичка лица.

**Измене и допуне Закона о основама
система образовања и васпитања
Већа одговорност директора, матура уместо пријемног**

Скупштина је усвојила измене и допуне Закона о основама система образовања и васпитања које предвиђају оснивање Агенције за образовање и васпитање, материјалну одговорност директора школе за штету нанету установи намерно или крајњом непажњом.

Такође, изменама закона, предвођено је и да од 2017/18. године кандидати за упис на факултете, уместо пријемних испита, полажу општу, стручну, уметничку матуру.

Предвиђено је да Агенцију за образовање оснива Влада Србије „ради праћења испуњавања општих принципа и циљева, остваривања стратешких праваца развоја и унапређења целокупног система образовања и васпитања“ Део јавности и опозиције критиковао је оснивање још једне агенције, чији је почетак рада предвиђен за јануар 2016. године. Финансирала би се у целини или претежно од цене коју плаћају корисници услуга, пошто је предвиђено, између осталог, да организује и спроводи посебна домаћа и међународна истраживања.

Уводе се и школе вежбаонице као вид сарадње са факултетима за образовање наставника, у којима би студенти имали практичну обуку и припремали се за будући позив наставника.

Такође, предвиђа се већа одговорност директора школе, који може бити разрешен када је намерно или крајњом непажњом учинио пропуст приликом доношења одлуке у дисциплинском поступку. Директор је материјално одговоран за штету коју намерно или крајњом непажњом нанесе установи.

Измене закона дају додатну подршку деци са сметњама у развоју, омогућавају већу транспарентност и непристрасност у поступку избора наставника који реализују наставу у иностранству, тако што предвиђа да буду бирани на јавном конкурс, а једна од измена је и одлагање уписа деце у основну школу, ако је то у њиховом интересу, пре свега због прилагођавања специфичним потребама малишана.

Када је у питању оцењивање, предвиђено је да се из предмета чији је недељни фонд један час, ученик оцењује најмање два пута у полугодишту, пошто је у пракси било скоро немогуће из ових предмета оценити ученика четири пута у полугодишту.

Такође, унете су и допуне у део о одговорности ученика, па се као тежа повреда предлаже и учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, уз поступност у изрицању мера.

Предложено је враћање решења из претходног закона да наставнику, васпитачу или стручном сараднику престаје радни однос на крају школске године у којој наврши 40 година стажа осигурања или 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања.

Нови Сад, 02.07.2013.

Хаџи Здравко М. Ковач, ген. секретар

